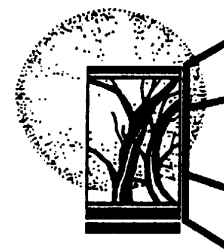

Ročník 5 3/2004

CZ - IALE

Bulletin

**ZPRAVODAJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO KRAJINNOU EKOLOGII
REGIONÁLNÍ ORGANIZACE IALE ČESKÉ REPUBLIKY
(Czech Regional Organization of the International Association for Landscape
Ecology; CZ-IALE)**

Založení Slovenské společnosti pro krajinou ekologii a její úkoly v nejbližším období

Myšlenka založit či správněji obnovit na Slovensku regionální organizaci IALE se v komunitě slovenských krajiných ekologů naléhavě diskutovala od roku 1990. V letech 1990 - 2000 vznikla na Slovensku nová krajině ekologická pracoviště, byla posílena výuka krajině ekologie při řešení praktických úkolů péče o životní prostředí. To všechno vytvořilo příznivé předpoklady pro založení Slovenské společnosti pro krajinou ekologii (IALE-SK).

Přípravné kroky k založení IALE-SK byly učiněny na půdě Slovenské ekologické společnosti (SEKOS) při SAV v sekci krajině ekologie. První oficiální setkání iniciátorů založení IALE-SK se konalo v rámci 6. Kolokvia krajinářských kateder v říjnu 2001 na přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Důležitým impulsem se stalo i blížící se 20. výročí založení IALE. Přípravný výbor IALE-SK měl velkou zásluhu na uspořádání konference s mezinárodní účastí "Nové trendy v krajině ekologii" v Piešťanech v říjnu 2002, 20 let od založení IALE na témže místě.

V červnu 2003 byla IALE-SK zaregistrovaná na Ministerstvu vnitra SR jako občanské sdružení vytvářející slovenskou celonárodní platformu problematiky krajině ekologie a působící jako reprezentativní orgán mezinárodní spolupráce. Sídlem sdružení je Univerzita Komenského v Bratislavě, Přírodovědecká fakulta, Mlynská dolina B-2, 842 15 Bratislava.

První plenární shromáždění IALE-SK se konalo na přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě 15.1.2004. Shromáždění schválilo stanovy sdružení a jeho orgány na funkční období 2004-2007. Předsedkyní devítičlenného hlavního výboru IALE-SK byla zvolena Doc.RNDr. Mária Kozová z Univerzity Komenského v Bratislavě. Plenární shromáždění dále schválilo 7 odborných sekcí, které budou působit jako stálé odborné orgány IALE-SK. Jedná se o sekce pro:

- teorii a metody krajinně ekologického výzkumu
- mezinárodní spolupráci v oblasti krajinné ekologie
- výzkum a hodnocení přírodních hrozeb a rizik v krajině
- mapování reálné krajinné a vegetační struktury
- právní aspekty zajištění ochrany, plánování a managementu krajiny
- aplikovanou krajinnou ekologii
- vzdělávání, výchovu a osvětu

Zaměření činnosti IALE-SK vychází z výzkumných priorit krajinné ekologie a z jejích aktuálních úloh ve Slovenské republice. Plenární shromáždění IALE-SK schválilo rámcový plán činnosti na nejbližší období 2004-2007:

1. Podílet se na aktivitách IALE a rozvíjet mezinárodní spolupráci v oblasti výzkumu krajiny.
2. Zapojováním se do domácích a mezinárodních projektů, programů a aktivit stimulovat a rozvíjet základní a aplikovaný krajinně ekologický výzkum.
3. Rozvíjet činnost v rámci vytvořených odborných sekcí, pracovních skupin a regionálních poboček.
4. Podporovat rozvoj krajinné ekologie na Slovensku a iniciovat širší zájem o krajinnou ekologii v odborné veřejnosti.
5. Podílet se na rozvoji průřezových krajinně ekologických programů v rámci spolupráce s ekologickou, geografickou a environmentální komunitou, a to především s akademickými a odbornými pracovišti, plánovací a rozhodovací sférou a s vazbou na vědecké společnosti a další nevládní organizace orientované na ochranu, tvorbu, plánování a management krajiny.
6. Prosazovat uplatňování krajinné ekologie v rámci péče o životní prostředí a v plánovací praxi. Spolupracovat v Ministerstvem životního prostředí SR a dalšími ministerstvy a orgány státní správy a samosprávy při přípravě a připomínkování strategických, koncepčních a programových materiálů a právních předpisů.
7. Přispívat k modernizaci výchovně-vzdělávacích a osvětových aktivit, vysokoškolských programů, kurzů a dalších výchovně-vzdělávacích programů v oblasti krajinné ekologie, geoekologie, ekosozologie, krajinného inženýrství, krajinné architektury a krajinného plánování.
8. Podporovat mezioborový a interdisciplinární výzkum a komunikaci mezi odborníky vědecké, edukační, plánovací a rozhodovací sféry. Komunikaci zefektivnit vydáváním Informačního bulletinu o činnosti IALE-SK.
9. Pravidelně publikovat a zveřejňovat na www stránce IALE-SK přehled jejích aktivit, adresář členů IALE-SK, kontaktní www stránky regionálních organizací IALE.
10. Rozšířit a stabilizovat členskou základnu v rámci všech regionů Slovenska. Získat pro práci v IALE-SK i studenty vysokých škol.

První zasedání Hlavního výboru IALE-SK se konalo v Ústavu krajinné ekologie SAV v Bratislavě 10.2.2004. Zúčastnil se jej i Dr. Rob Jongman, člen výkonného výboru IALE, do jehož rukou byla při té příležitosti odevzdána oficiální přihláška IALE-SK jako regionální organizace IALE na Slovensku.

Hlavní výbor IALE-SK připravuje vydávání informačního Bulletinu IALE-SK a vytvoření www stránky. V současnosti má IALE-SK více než 80 členů. Základní informace o společnosti lze prozatím nalézt na stránce www.fns.uniba.sk/~kke a v krátké době by měla být zpřístupněná nová stránka www.fns.uniba.sk/~ialesk.

Ze zprávy Márie Kozové, předsedkyně IALE-SK
vybral a přeložil Zdeněk Lipský

Zápis z jednání výboru CZ-IALE konaného v Hostětíně 15.5.2004

Přítomni: Braniš, Buček, Kovář, Lipský, Trnka, Votýpka

Omluven: Bartoš

1. Přijímání nových členů

Na základě podaných přihlášek bylo přijato 7 nových členů, čímž počet členů společnosti přesáhl stovku (přesně 103)

2. Diskuse o způsobu rozesílání *Bulletinu CZ-IALE*

Po diskusi byl přijat návrh rozesílat bulletin členům společnosti přednostně v elektronické podobě. Pouze těm členům, kteří nemají elektronickou adresu, bude bulletin posílán i nadále v tištěné podobě. Cílem je snížení nákladů na poštovné a kopírování.

3. Webové stránky společnosti

Všechna dosud vyšlá čísla *Bulletinu CZ-IALE* jsou na síti k dispozici v elektronické podobě. Bylo rozhodnuto umístit na webové stránky text Evropské úmluvy o krajině a adresu domovské stránky přidat do tiráže bulletinu (bližší informace o domovské stránce CZ-IALE je uvnitř tohoto čísla bulletinu).

4. Diskuse o náplni dalšího čísla *Bulletinu CZ-IALE* (3/04) a stanovení jeho redakční uzávěrky na 9.6.2004

Zapsal: Lipský
Schválil: Kovář

Zápis z jednání Valného shromáždění členů CZ-IALE, konaného v Hostětíně 15.5.2004

Přítomno: 17 členů podle prezenční listiny

Jednání svolané na 14.00 hod. začalo podle Stanov ve 14.30 hod., protože v době stanoveného začátku nebyla přítomna nadpoloviční většina členů.

1. Zpráva o činnosti Společnosti za období 2000-2004

Zprávu přednesl odstupující předseda Pavel Kovář. Zpráva byla schválena a v plném znění bude uveřejněna v *Bulletinu CZ-IALE* 3/04.

2. Zpráva o hospodaření a finančních záležitostech Společnosti

Zprávu přednesl pokladník Jan Votýpka a schválil předseda revizní komise Zbyněk Ulčák. V diskusi o předpokládaných výdajích na rok 2004 bylo odsouhlaseno poskytnout příspěvek 10 000,- Kč organizátorům letošní konference Venkovská krajina v případě, že nevyjde grant, o který jsme na tuto konferenci žádali u RVS.

3. Změna výše členských příspěvků

Po diskusi byl přijat návrh na zvýšení členských příspěvků řádných členů z dosavadních 300,- Kč na 400,- Kč ročně, počínaje rokem 2005. Výše členských příspěvků členů-studentů se nemění a zůstává 150,- Kč ročně.

4. Diskuse o další činnosti společnosti

Bylo rozhodnuto pokračovat v založené tradici každoročního pořádání konference Venkovská krajina, určené přednostně k setkávání doktorandů, dalších studentů a mladých vědeckých pracovníků z různých akademických pracovišť, v osvědčeném místě a čase, tj. Hostětín a Slavičín v polovině května.

Helena Součková navrhla pořádání konference v severních Čechách s odlišným tematickým zaměřením (jiný typ krajiny) a pravděpodobně v podzimním termínu.

5. Zpráva volební komise – výsledky voleb výboru na 4leté funkční období 2004-2008

Valné shromáždění nejprve rozhodlo, že nový výbor Společnosti bude 7 členný + 2 náhradníci.

Předseda volební komise Martin Braniš poté informoval o výsledku voleb.

Do nového Hlavního výboru CZ-IALE byli z navržených 15 kandidátů zvoleni (v abecedním pořadí):

Michael	B a r t o š	(Ústav ekologie krajiny AV ČR, České Budějovice)
Antonín	B u č e k	(Lesnická fakulta MZLU, Brno)
Pavel	K o v á ř	(Přírodovědecká fakulta UK, Praha)
Zdeněk	L i p s k ý	(Přírodovědecká fakulta UK, Praha)
Petr	M a d ě r a	(Lesnická fakulta MZLU, Brno)
Alena	S a l a š o v á	(Zahradnická fakulta MZLU, Lednice)
Jan	V o t ý p k a	(Přírodovědecká fakulta UK, Praha)

Náhradníci : Jarmila M ě k o t o v á (Přírodovědecká fakulta UP, Olomouc)
Pavel T r n k a (Agronomická fakulta MZLU, Brno)

6. Volba revizní komise

Nová revizní komise CZ-IALE byla zvolena ve složení:

Předseda: Zbyněk **Ulčák** (Fakulta sociálních studií , Masarykova univerzita, Brno)

Členové: Aleš **Dolný** (Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita, Ostrava)
Milada **Matoušková** (Přírodovědecká fakulta UK, Praha)

7. Čestné členství CZ-IALE

Valné shromáždění schválilo návrh na jmenování *Prof. Otakara Štěrby* čestným členem CZ-IALE.

8. Poděkování

Valné shromáždění děkuje odstupujícímu, historicky prvnímu předsedovi CZ-IALE Pavlu Kovářovi, který se největší měrou zasloužil o založení Společnosti a její fungování v přípravném (1996-1999) a prvním funkčním období 2000-2004.

Zapsal: Zdeněk Lipský

Nové vedení České společnosti pro krajinnou ekologii CZ-IALE

Nově zvolený **Hlavní výbor CZ-IALE** se sešel bezprostředně po valném shromáždění v Hostětíně 15.5.2004 a rozhodl o následném obsazení funkcí:

Předseda : B u č e k Antonín
Místopředseda : L i p s k ý Zdeněk
Tajemník : B a r t o š Michael
Pokladník : V o t ý p k a Jan

Zpráva o činnosti České společnosti pro ekologii krajiny (CZ-IALE) za období 2000-2004

Ve stanovách se praví, že Společnost podporuje rozvoj oboru ekologie krajiny tím, že poskytuje možnost kontaktu pro osoby zainteresované v oboru krajinná ekologie na území ČR a členy Mezinárodní asociace pro krajinnou ekologii (IALE) včetně jejích dalších regionálních organizací, podporuje mezioborový a transdisciplinární výzkum a komunikaci mezi vědci, plánovači, manažery a dalšími profesionály i amatérskými zájemci o ekologii krajiny v ČR, podílí se na výchovně-vzdělávacích a badatelských aktivitách, programech a projektech a na organizování různých odborných setkání.

V tomto duchu od svého založení v r. 2000 (první plenární shromáždění po vzniku našeho občanského sdružení schválením MV ČR v r. 1999 se konalo 18.1.2000) CZ-IALE pravidelně organizovala semináře/konference na témata: Přenos badatelských poznatků do rozhodování o krajině, Současné změny ve využívání krajiny v ČR a nové trendy v krajinné ekologii, Ekologické sítě, Funkce lesa v krajinném plánování, Povodně a údolní niva. Členové se aktivně podíleli na náplni opakované konference (2001, 2002) o české kulturní krajině "Tvář naší země. Krajina domova" na Pražském hradě pod záštitou prezidenta ČR Václava Havla. Svým zástupcem v meziresortní komisi pod garancí MŽP ČR se Společnost podílela na implementační proceduře Evropské úmluvy o krajině v ČR, jejíž text byl přijat na 718. zasedání Výboru ministrů Rady Evropy. Každoročně vyšla 2-4 čísla Bulletinu Společnosti s informacemi o tuzemských institucích působících v oboru, o aktivitách Společnosti, o aktuálním dění v mezinárodní komunitě a s anotacemi nebo recenzemi nových publikací vydaných u nás i v zahraničí. V r. 2003 s výhledem na opakování v dalších letech Společnost zorganizovala setkání doktorandů v oboru - konferenci s názvem "Venkovská krajina" v Bílých Karpatech (1. reprízy jsme právě svědky).

Podíleli jsme se na vzniku Pan-evropského fóra IALE pro monitorování krajin na území Evropy (prvního konzultačního setkání v anglickém Grange-over-Sands 19.-20.2.2000 se za CZ-IALE zúčastnil H.Härtel, druhého setkání v dánském Roskilde 17.10.2000, kde se přijala pravidla fungování a směry úsilí, byl účasten P. Kovář). V kooperaci s kolegy z IALE (participace 14 zemí) je skupina našich členů zapojena do projektu BioHab (Biodiversity and Habitats) v 5. rámcovém programu EU a v návrhu pro 6. rámcový program EU je projekt další. Účastnili jsme se dění v IALE participací na evropských (např. Stockholm-Tartu 2001) nebo světových (např. Darwin, Austrálie 2003) kongresech.

Počínaje rokem 2003 je naše Společnost členem Rady vědeckých společností (můžeme žádat o finanční podporu na specifikovanou činnost). Počet členů se blíží 100 a potěšující je, že se zvyšuje zastoupení mladých adeptů oboru ekologie krajiny. Máme svou webovou stránku (<http://www.natur.cuni.cz/cziale>), ví se o nás na univerzitách a v Akademii věd (viz např. informace v Akademickém Bulletinu 3/2004).

Prof. Pavel Kovář,
odstupující předseda CZ-IALE
(za funkční období 2000-2004)

Dnes je téměř nemyslitelné, aby jakákoliv vědecká společnost nedala o sobě vědět ve světě internetu. České společnosti pro krajinnou ekologii však domovská stránka ještě do nedávné doby chyběla, hlavní výbor mne proto požádal o její vytvoření, obsahově zatím přispěli zejména Pavel Kovář, Zdeněk Lipský a Michael Bartoš. Výsledek našeho snažení najdete na adrese: <http://www.natur.cuni.cz/cziale>. Úvodní slovo Pavla Kováře a texty s definicemi krajinné ekologie jsou určeny především pro širokou veřejnost a pro zájemce, který se setkává s CZ-IALE poprvé. Pro členy společnosti budou užitečné zejména uveřejňované aktuality, kalendář akcí a odkazy na jiné zdroje informací na internetu. Domnívám se, že přivítáte také archiv bulletinu ve formátu PDF, který obsahuje všechna dosud vydaná čísla, včetně těch nejaktuálnějších.

Původně živelně vznikající internetovou prezentaci naší společnosti jsem se snažil v uplynulých měsících upravit do podoby, za kterou bych se nemusel jako amatérský tvůrce stránek stydět. Stránky jsou však především vizitkou celé CZ-IALE, chtěl bych proto vyzvat všechny členy společnosti, aby mi dali k dispozici relevantní informace, které si přejí na webu zveřejnit. Jedná se zejména o upoutávky na připravované konference, workshopy a další akce, nabídky stipendijních míst, diplomových a disertačních témat, odkazy na www stránky vlastních pracovišť nebo projektů a podobně. Zároveň uvítám jakékoliv připomínky k fungování a grafické podobě stránek. Budu se snažit přihlídnout k subjektivním názorům (nemusí se líbit třeba použitý typ písma nebo obrázky), důležité jsou však také informace o problémech vycházejících z objektivních příčin, samozřejmě mám jen omezené možnosti odzkoušet fungování webu za různých technických podmínek (typ prohlížeče, rozlišení obrazovky a pod.). Neváhejte proto napsat (jarvojta@natur.cuni.cz), kdykoliv se vám bude zdát něco v nepořádku.

Jaroslav Vojta

V Ý Z V A
v š e m č l e n ů m C Z - I A L E

Pokud jste tak ještě neučinili, sdělte svůj e-mailový kontakt na adresu redaktora *Bulletinu CZ-IALE* (lipsky@natur.cuni.cz) nebo pokladníka (votyпка@quick.cz), abychom Vám mohli zasílat *Bulletin* v elektronické podobě.

Na uvedené adresy zasílejte také informace o jakýchkoliv změnách ve vašich elektronických adresách.

Bílá místa v ochraně přírody

Článek publikovaný ve vědeckém časopisu Nature upozorňuje na mezery v celosvětové síti chráněných území přírody. Na 5. IUCN World Parks Kongresu konaném v září 2003 v Jižní Africe bylo oznámeno, že globální síť chráněných území pokrývá nyní na Zemi 11,5 % povrchu souše. Kritická analýza, na níž se podílely stovky vědců a která byla založena na srovnání map více než 100 000 chráněných území s mapami rozšíření 11 633 druhů savců, ptáků, plazů a obojživelníků, však ukázala, že nejméně 300 kriticky ohrožených, 237 silně ohrožených a 267 ohrožených druhů nepožívá v žádné části svého areálu jakékoliv ochrany. Podle závěrů této studie by tedy nemělo nadále docházet k budování sítě chráněných území pouze na základě procentuálního pokrytí ekosystémů. Pro účinnou ochranu biodiverzity musí být chráněná území navrhována také s přihlédnutím k rozšíření jednotlivých druhů.

Bližší informace na:

<http://www.iucn.org/themes/wcpa/wpc2003/pdfs/newsevents/day5/prciiucngaps120903.pdf>

ZL

Členství v INTECOLu (zatím) bezplatně

Mezinárodní ekologická společnost INTECOL se rozhodla přejít na elektronické členství. Nový generální sekretář společnosti, profesor Eun-Shik Kim (Korea) byl pověřen přípravou nových webových stránek společnosti, jejichž prostřednictvím bude do budoucna probíhat komunikace s členskou základnou i širší ekologickou komunitou. Členové INTECOLu i další zájemci jsou nyní vyzýváni, aby elektronicky obnovili své členství. Výbor společnosti rozhodl, že v případě elektronické registrace bude na dva roky 2004 - 2005 členství v INTECOLu bezplatné. Další informace včetně podmínek registrace jsou na stránkách www.intecol.net.

ZL

Letní škola trvale udržitelných projektů v Hostětíně

ZO ČSOP Veronica, Centrum modelových ekologických projektů pro venkov v Hostětíně pořádá letní školu ve dnech 12.-25. července 2004. Tradiční kosení bělokarpatských luk a izolování budovy skladu pro jablečný mošt slámou – to jsou hlavní pracovní aktivity. K tomu možnost hlouběji poznat hostětínské projekty trvale udržitelného rozvoje – kořenová čistírna odpadních vod, centrální výtopna na biomasu, sluneční kolektory, tradiční zpracování ovoce moštováním a sušením.

Práce, zábava a vzdělání dohromady, možnost účasti na folklorních programech v regionu:

- **Kopaničářské slavnosti** ve Starém Hrozenkově (16.-18. července)
- **Horňácké slavnosti** ve Velké nad Veličkou (23.-25. července)

Přihlášky do 30.6.2004, informace na www.veronica.cz

ZL

Evropský kongres IALE se bude konat na jaře 2005 v jižním Portugalsku (Faro, hlavní město provincie Algarve) a tematicky se zaměří na problematiku středomořských (mediteránních) krajín. Ty jsou příkladem bohatě diverzifikovaných, starých, polyfunkčních kulturních krajín, s vysokými přírodními i kulturními hodnotami. Mediteránní krajiny se ale také rychle mění a jejich tradiční hodnoty jsou ohroženy, případně jsou již degradovány nebo zanikají. Tato situace vyžaduje přijímání adekvátních opatření a specifický management. V minulých letech byl výzkum mediteránních krajín, vzhledem k jejich rostoucímu ohrožení, podpořen mnoha výzkumnými projekty. Nyní je třeba přistoupit od výzkumů a projektů také ke konkrétním činům. Organizování evropského kongresu zaměřeného na mediteránní krajiny představuje v tomto regionu jedinečnou příležitost pro rozvoj krajinné ekologie a jejich aplikačních odnoží, zejména krajinného plánování a managementu krajiny na všech úrovních. Předpokládá se, že kongres přiláká výzkumníky i praktiky, a to nejen z tohoto regionu, nýbrž i odjinud, pokud chtějí přispět svými poznatky k řešení problémů kulturních krajín. Těžiště konference spočívá v tematickém zaměření na mediteránní krajiny, ale jsou vítány i zkušenosti, poznatky a komparativní přístupy z jiných regionů. Evropský kongres je vítanou příležitostí k setkání krajinných ekologů z celé Evropy v období, které se jeví pro návštěvu a poznání krajiny jižního Portugalska jako ideální.

Navržená kongresová témata jsou dostatečně široká na to, aby se do nich vešly i jiné než mediteránní krajiny:

- Mediteránní lesy a agro-silvopastorální systémy
- Urbanizace pobřežních oblastí
- Biodiverzita
- Trendy změn ve využívání krajiny
- Dopad evropských environmentálních a agrárních politik
- Problematika požárů a krajiny
- Management vody a půdy
- Výzvy kultury a přírody
- Perspektivy z jiných regionů

Čtyřdenní kongres bude uspořádán tak, že dva dny (30.3. a 1.4.) budou vyhrazeny pro jednání v plénu a v paralelních sekcích a dva dny budou určeny pro terénní exkurze.

ZL

Ve dnech 26.–28.4. proběhlo v Praze pracovní setkání k projektu BioHab, jenž si klade za cíl sjednotit různé pohledy na klasifikaci evropské krajiny a navrhnout jednotný přístup k popsání její diverzity (viz také www.biohab.alterra.nl). Po tři dny se tak Praha stala symbolickým pojítkem mezi západní a východní Evropou, takže mezi 32 účastníky (z nichž 11 byli přizvaní experti mimo projekt) bylo možno najít tři účastníky z nizozemské organizace Alterra v Nizozemí a tři ze Slovenska, dva ze Švédska a dále po jednom z Estonska, Švýcarska, Portugalska, Itálie, Belgie, Slovinska, Rumunska a Maďarska.

Naše pořádající skupina (P. Kovář, Z. Lipský, P. Petřík, J. Vojta) už déle upozorňovala na existenci regionálních klasifikací vegetace, a tak téma letošního setkání bylo zvoleno následovně: "*Linking regional vegetation classification to European habitats*". První den byl věnován diskusi nad připravovaným klíčem k evropským habitatům. Ten by neměl být zbytečně komplikovaný, zato pokrývající všechny krajinné a vegetační prvky a založený na jasně definovaných kritériích. A jaká to jsou? Při klasifikaci na evropském měřítku by se mělo vycházet z životních forem dominantních rostlin a z jejich vzájemného poměru v habitatu a přihlíží se i k přírodním faktorům jako je vlhkost, trofismus a acidita substrátu. Diskuse se točila okolo problémů spojených s hlavními vegetačními formacemi jako travinné ekosystémy (veliká sezónní dynamika a citlivost na management), křoviny (problém klasifikace spontánně zarůstajících opuštěných luk) a lesy (kulturní lesy).

Následující den zazněly referáty na hlavní téma v prvním bloku věnovaném přehledu přístupů ke klasifikaci vegetace v různých evropských zemích. Švýcarsko reprezentoval F. Herzog zdařilou publikací, která poutavě seznamuje i laiky s hlavními habitaty i s doprovodnými informacemi, jako je vazba dalších živočichů apod. Zástupci Maďarska (E. Illyes a S. Molnár, Maďarská akademie věd) upozornili na problémy spojené s povahou panonské halofytní vegetace, která během sezóny podléhá velkému kolísání sledovaných charakteristik, a tak může snadno dojít k mylné klasifikaci. Za Slovensko prezentoval katalog biotopů L. Halada (ÚKE SAV). S. Mihailescu (Rumunsko) nás seznámila s pokroky fytoecologického a krajinného pohledu, které se na úrovni celé země sjednocují teprve v posledních letech. Za Slovinsko promluvil A. Czarni s ukázkou potenciální mapy a úspěšným využitím propojení podkladů GIS a terénních výstupů. Další blok byl o liniových a už zmiňovaných (specifických) prvcích v krajině. P. Kovář zde představil metodu Hadače a Sofrona založenou na hodnocení přirozenosti lesů. P. Petřík spolu s K. Boublíkem (BÚ AV ČR) předvedli ukázkou typologického přístupu a jeho možného propojení s projektem BioHab s upozorněním, že vzhledem k potenciální klasifikaci zde může vzniknout mnoho i protikladných výkladů. J. Dostálek (VÚKOZ) uvedl další z ryze českých metod (deduktivní metodu klasifikace podle K. Kopeckého). Zmiňovali jsme se již o potřebě sledovat sukcesi při klasifikaci vegetace, a tak se sukcese stala ústředním tématem pro třetí blok příspěvků. V něm vystoupila M. Ihse (Švédsko) s ukázkou využití leteckých snímků při sledování sukcesní řady. K. Prach (BF JČU) upozornil na základě mnohaletého pozorování, že sukcesní směr i rychlost se významně mění území od území a uvedl několik ukázek. S podobnými biotopy (popílková úložiště) má zkušenost i J. Vaňková (PřF UK), která nás seznámila s výsledky srovnání jejich flóry a vegetace s ohledem např. na sukcesní stáří a okolí. Vztahům mezi fluktuací lesní a nelesní krajinné složky a jejich významu se věnovala H. Skånnes (Švédsko). V závěrečném bloku zazněly příspěvky na téma, jak lze

využít současných databází. D. Howard (CEH, Velká Británie) na příkladu proběhlého projektu *Countryside Survey 2000* upozornil na některé chyby, kterých je třeba se vyvarovat (např. absence integrující databáze a nemožnost úplného propojení dat). M. Chytrý (PřF MU) představil evropský projekt *SynBioSys* sumarizující informace o druhovém, vegetačním a krajinném měřítku za využití databáze Turbowin. Upozornil na problémy spjaté s využitím velkého množství fytoecologických údajů uložených v této databázi (u nás funguje Česká národní fytoecologická databáze) a zmínil se rovněž o expertním systému a parametrizaci vegetačních jednotek. Jeho kolega L. Tichý představil software JUICE (ke stažení: <http://www.sci.muni.cz/botany/juice.htm>) umožňující prakticky provádět to, o čem mluvil předřečník. T. Kučera (ÚEK) informoval o inventarizaci, monitorování a využití dosud ne zcela uzavřených výsledků projektu *Natura 2000* u nás.

Po náročných dnech nás příští den čekala exkurze na vrch Oblík v Českém Středohoří (s krajinou nás seznámil Z. Lipský, flórou a vegetací provedl T. Fér). Počasí nám přálo a účastníci byli, zdá se, spokojeni. Nesmíme zapomenout poděkovat také našim pomocníkům–studentům, kteří se starali o praktické věci během konference (J. Mrázek, K. Scharffová, M. Štefánek, M. Wagnerová).

V plánu je v projektu místo ještě na řadu akcí, kde bude třeba si vyzkoušet klíč, metodiku a také přístrojové vybavení pro mapování v terénu na bázi GPS. Příští rok pak celý projekt skončí. Důležité setkání jeho řešitelů se uskuteční u příležitosti evropského kongresu IALE.

Petr Petřík

Města v krajině

Ve Spisech Zeměpisného sdružení (č. 2, 2004, s. 1-4, <http://www.sweb.cz/spizem>) byla publikována zajímavá původní práce Jana Bíny: "Sídla v krajině Moravy a Slezska". Hlavní myšlenka této práce vychází z postavení lidského sídla v krajině. Ráz i fungování každé kulturní krajiny je dotvářen a spoluurčován tím, jak velké jsou její antropogenní "buňky", jaké mají fyziognomické rysy, vzdálenost apod. Hovoříme-li o velikosti sídla, prakticky vždy se tím rozumí počet jeho obyvatel. Z krajinně ekologického pohledu je ale významné sledovat sídlo také jako antropogenní hmotný prvek krajiny, který má určitý rozměr a zaujímá v krajině různě velký prostor. Mezi prostorovou a populační velikostí sídel samozřejmě existuje úzká závislost, ta ale nemusí platit absolutně vždy a všude. Uvedená práce J. Bíny hodnotí velikost sídla právě podle plochy, kterou zaujímá. Rozměry sídla jsou odvozeny od velikosti jeho zastavěného nebo jinak sídelně využitého území (tzv. intravilán). Dalším kritériem je hledisko souměrnosti, podle něho jsou sídla buď radiální nebo protáhlá liniová. Na území Moravy a Slezska jsou tak rozlišena dvě velmi velká sídla (Brno, Ostrava), 18 velkých radiálních sídel (měst), dále velká liniová sídla (městského i venkovského typu), středně velká radiální sídla, středně velká liniová sídla, malá sídla a rozptýlená sídla. Dále je sledována i průměrná vzdálenost mezi sídly a další fyziognomické znaky sídel. Všechny uvedené typy sídel jsou kartograficky vyjádřeny na mapách Moravy a Slezska malého měřítká.

ZL

KALENDÁŘ AKCÍ

- **Letní škola trvale udržitelných projektů.** Hostětín, 12.-25. července 2004, přihlášky do 30.6.2004 (www.veronica.cz), viz informace uvnitř *Bulletinu*
- **International Wetland Conference.** Utrecht, 25.-30. července 2004, (www.bio.uu.nl/intecol)
- **30th Congress of the International Geographical Union (IGU).** Glasgow, 15.-20. srpna 2004. (www.meetingmakers.co.uk/igc-uk2004)
- **ÚSES - zelená páteř krajiny.** Brno, MZLU, 6. - 7. září 2004 (informace a přihlášky: AOPK Brno, Lidická 25/27, 657 20 Brno, (mailto:andrea_petrova@nature.cz))
- **Stredoeurópsky priestor.** Geografia v kontexte nového regionálneho rozvoja. Mezinárodní geografická konference. Nitra, 15.-16. září 2004. (e-mail: vdrгона@ukf.sk)
- **21st session of the PECSRL** (Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape). One Region, Many Stories: Mediterranean Landscapes in a Changing Europe. Lesvos (Grece), 15.-21. září 2004, (www.aegean.gr/geography/PECSRL2004)
- **Hodnocení stavu a vývoje lesních geobiocenóz.** Mezinárodní konference k 85. výročí založení univerzity. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, Černá Pole - aula, 15.-16.října 2004 (petrmad@mendelu.cz, viz informace uvnitř *Bulletinu*)
- **Integrated assessment of the land systém:** The future of land use. Joint International Workshop, Amsterdam, 28. - 30. října 2004
- **Landscape Ecology in the Mediterranean. Inside and outside approaches.** European Congress of the IALE. Faro (Portugal), 29. března - 2. dubna 2005 (www.apep.pt)
- **Shallow Lakes in a changing world.** 5th Int. Conference on Shallow Lakes. Dalfsen (The Netherlands), 5.-9. června 2005. (www.shallowlakes.nl)

Bulletin CZ-IALE, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky), <http://www.natur.cuni.cz/cziale>. Vydává CZ-IALE pro interní potřebu svých členů. Redakce: CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2. Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský, e-mail: lipsky@kostelec.czu.cz; lipsky@natur.cuni.cz

Číslo 3/2004 vyšlo 18. června 2004